

ภาคผนวก

ลิขสิทธิ์ของมหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี

ภาคผนวก ก
การวิเคราะห์สมบัติทางเคมี

ลิขสิทธิ์ของมหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี

1. การวิเคราะห์ความเป็นกรด-ด่าง (pH)

1. ชั่งตัวอย่างปุ๋ย 5 กรัม เติมน้ำกลั่น 10 มิลลิลิตร เขย่าที่ความเร็วรอบ 170 รอบ/นาที เป็นเวลา 30 นาที
2. ตั้งทิ้งไว้ 30 นาที จนสารละลายแยกชั้น
3. เปิดเครื่อง pH meter ทำการ warm เครื่องประมาณ 15 นาที
4. calibrate เครื่องโดยใช้สารละลาย Buffer pH 4 และ 7
5. นำตัวอย่างมาวัดค่า pH และจดบันทึกค่าที่ได้
6. ล้างขั้ว glass electrode ให้สะอาดด้วยน้ำกลั่น แล้วนำไปแช่ในสารละลาย KCl 3 โมลาร์

2. การวิเคราะห์ค่าการนำไฟฟ้า (Ec)

1. ชั่งตัวอย่างปุ๋ย 3 กรัม เติมน้ำกลั่น 30 มิลลิลิตร (อัตราส่วน 1:10) เขย่าให้เข้ากันประมาณ 30 นาทีด้วยเครื่องเขย่า แล้วตั้งทิ้งไว้ประมาณ 30 นาที จนสารละลายแยกชั้น
2. เปิดเครื่อง Electrical Conductivity meter ทำการ warm ประมาณ 15 นาที
3. ทำการ calibrate เครื่องด้วย Conductivity calibration solution 1413 $\mu\text{S}/\text{cm}$
4. นำตัวอย่างปุ๋ยไปวัดค่า Ec ในหน่วยของ decisiemen per meter (dS/m) จนครบปิดเครื่อง
5. ล้างขั้ว glass electrode ให้สะอาดด้วยน้ำกลั่น เช็ดให้แห้ง

3. การวิเคราะห์อินทรียคาร์บอนหรืออินทรียวัตถุ (OC หรือ OM)

1. ชั่งตัวอย่างที่บดละเอียด 0.1 กรัม ลงในขวดรูปชมพู่ขนาด 250 มิลลิลิตร
2. เติมน้ำกลั่นโพแทสเซียมทั้งหมดไดโครเมท (K_2CrO_7) 1 นอร์มอล ปริมาตร 10 มิลลิลิตร
3. เติมน้ำกลั่นซัลฟิวริกเข้มข้น (conc. H_2SO_4) 98 % ปริมาตร 10 มิลลิลิตร
4. เขย่าและตั้งทิ้งไว้ 1 คืน
5. เติมน้ำกลั่น 100 มิลลิลิตร เขย่าให้เข้ากันและทิ้งไว้ให้เย็น
6. เติมนิเตรตสารละลายออร์โทไฟฟีนแอนโทรอลีน 0.5 มิลลิลิตร
7. ไทเทรตด้วยสารละลายเฟอร์รัสแอมโมเนียมซัลเฟต ($\text{Fe}(\text{NH}_4)_2(\text{SO}_4)_2 \cdot 6\text{H}_2\text{O}$) เข้มข้น 0.5 นอร์มอล จนจุดยุติเปลี่ยนจากสีฟ้าเขียว เป็นสีน้ำตาลแดง แล้วอ่านปริมาตรของการไทเทรต (titrant) ที่ได้เพื่อไปคำนวณ

8. คำนวณโดยใช้วิธีของ Walkley-Black

$$\%OC = \frac{[N1V1 K_2Cr_2O_7 - N2V2 Fe(NH_4)_2(SO_4)_2 \cdot 6H_2O] \times 0.003 \times 100 \times f}{\text{gm dry sample}}$$

V1 = ปริมาตรของสารละลายโพแทสเซียมทังหมดไดโครเมท (มิลลิลิตร)

N2 = ความเข้มข้นของสารละลายเฟอร์รัสแอมโมเนียมซัลเฟต (นอร์มอล)

V2 = ปริมาตรของสารละลายเฟอร์รัสแอมโมเนียมซัลเฟตที่ไทเทรต (มิลลิลิตร)

f = correction factor เท่ากับ 1.3

gm dry sample = น้ำแห้งของตัวอย่าง (กรัม)

ตัวอย่างปุ๋ยรายงานผลการวิเคราะห์ในรูปของอินทรีย์วัตถุ (OM) ใช้สูตร $OM = OC \times 1.724$

4. การวิเคราะห์หาปริมาณธาตุไนโตรเจนทั้งหมด (Total N)

1. การย่อยสลายตัวอย่าง (digestion)

1.1. ชั่งตัวอย่างที่บดละเอียด 1 กรัม ลงในหลอดย่อยตัวอย่างที่ใช้สำหรับเครื่องวิเคราะห์โปรตีน (digestion tube) พร้อมทั้งทำแบลนด์เพื่อเปรียบเทียบ

1.2. เติมตัวเร่งปฏิกิริยา 10 กรัม และเติมกรดซัลฟิวริกเข้มข้น (conc. H_2SO_4) 98 % ปริมาตร 20 มิลลิลิตร

1.3. ทำการย่อยตัวอย่างให้อยู่ในรูปของสารละลายใสโดยนำไปย่อยใน Kjeldahl digestion ที่อุณหภูมิ 400 องศาเซลเซียส ใช้เวลาประมาณ 2 ชั่วโมง

2. การกลั่น (digestion)

2.1. นำตัวอย่างที่ย่อยโดยสมบูรณ์แล้วทิ้งไว้ให้เย็น เติมน้ำกลั่นปริมาตร 50 มิลลิลิตร ประกอบเข้ากับเครื่องกลั่นของเคลดาล (Kjeldahl distillation) เติมสารละลายโซเดียมไฮดรอกไซด์ (NaOH) 40 % ให้ทำปฏิกิริยาในระหว่างการกลั่น

2.2. เติมสารละลายกรดบอริก (Boric acid) 3 % ปริมาตร 50 มิลลิลิตร ลงในบีกเกอร์ ขนาด 500 มิลลิลิตร หยดอินดิเคเตอร์ผสม (Mixed indicator) 3 หยด นำไปวางรองรับของเหลวที่กลั่นได้จากตัวอย่าง (distillate)

3. การไทเทรต

3.1. ไทเทรตของเหลวที่กลั่นด้วยสารละลายกรดไฮโดรคลอริกเข้มข้น 0.1 โมลาร์จนกระทั่งสารละลายเปลี่ยนจากสีเขียวกลายเป็นสีม่วงอมชมพู คือจุดยุติ พร้อมทั้งไทเทรตแบลนด์ในทำนองเดียวกัน

4. คำนวณ

$$\% N = \frac{(a-b)c \times 1.401}{g}$$

- a = ปริมาตรของกรดใช้ไทเทรตตัวอย่าง (มิลลิลิตร)
 b = ปริมาตรของกรดที่ใช้ไทเทรตแบลงค์ (มิลลิลิตร)
 c = ความเข้มข้นของกรดไฮโดรคลอริกที่ใช้ (โมลาร์)
 g = น้ำหนักแห้งของตัวอย่างที่ใช้ในการวิเคราะห์ (กรัม)

5. การวิเคราะห์หาปริมาณฟอสฟอรัสทั้งหมด (Total P)

1. การย่อยสลายตัวอย่าง (digestion)

1.1 ชั่งตัวอย่างที่อบและบดละเอียดแล้ว 1 กรัม ลงในหลอดย่อยตัวอย่าง (digestion tube)

1.2 เติมกรดไนตริกเข้มข้น 10 มิลลิลิตร และ กรดเปอร์คลอริกเข้มข้น 5 มิลลิลิตร โดยจะทำแบลงค์ควบคู่ด้วย

1.3 นำไปย่อยในเตาให้ความร้อนที่อุณหภูมิ 150 องศาเซลเซียส ระยะแรกจะมีควันสีน้ำตาลเกิดขึ้นเร่งอุณหภูมิเป็น 220 องศาเซลเซียส เป็นเวลาประมาณ 1 ชั่วโมง เมื่อควันเปลี่ยนสีเป็นสีขาวให้ตรวจดูตัวอย่างในหลอด ถ้าเปลี่ยนเป็นสารละลายใสแล้วแสดงว่าการย่อยสมบูรณ์ นำหลอดแก้วออกจากเตาย่อย วางทิ้งไว้ให้เย็นในตู้ดูดควัน

1.4 นำตัวอย่างที่เย็นแล้วมารองด้วยกระดาษกรองเบอร์ 42 ซึ่งใช้ขวดปรับปริมาตรขนาด 100 มิลลิลิตรเป็นตัวรองรับ และใช้น้ำกลั่นฉีดล้างตัวอย่างข้างๆหลอดจนเกลี้ยง

1.5 ปรับปริมาตรด้วยน้ำกลั่นให้ได้ 100 มิลลิลิตร ปิดจุกเขย่าให้เข้ากันและเก็บตัวอย่างไว้
 สำหรับวิเคราะห์ ฟอสฟอรัสทั้งหมด(P) และ โฟสเฟียมทั้งหมด(K)

2. การเตรียม working standard เพื่อสร้างกราฟมาตรฐาน

โดยเปิดสารละลายฟอสฟอรัสทั้งหมดมาตรฐานเข้มข้น 100 มิลลิกรัม/ลิตร มา 0, 1, 2, 3, 4, 5 และ 6 มิลลิลิตร ในลงในขวดปรับปริมาตรขนาด 50 มิลลิลิตร เติมน้ำยา ammonium vanadomolybdate 5 มิลลิลิตร ปรับปริมาตรด้วยน้ำกลั่นให้ได้ 50 มิลลิลิตร เขย่าให้เข้ากัน และตั้งทิ้งไว้ให้เกิดสีสมบูรณ์ 30 นาที จะได้สารละลายฟอสฟอรัสทั้งหมดที่มีความเข้มข้น 0, 2, 4, 6, 8, 10 และ 12 มิลลิกรัม/ลิตร

3. การเตรียมสารละลายตัวอย่าง

โดยดูสารละลายตัวอย่าง 5 มิลลิลิตร ที่ผ่านกระบวนการย่อยลงในลงในขวดปรับปริมาตรขนาด 50 มิลลิลิตร เติมน้ำยา ammonium vanadomolybdate 5 มิลลิลิตร ปรับปริมาตรด้วยน้ำกลั่นให้ได้ 50 มิลลิลิตร เขย่าให้เข้ากัน และตั้งทิ้งไว้ให้เกิดสีสมบูรณ์ 30 นาที

4. วัดค่าการดูดกลืนแสง (Abs)

โดยวัดค่าการดูดกลืนแสง (Abs) ของสาร working standard และตัวอย่างด้วยเครื่องสเปกโตรโฟโตมิเตอร์ (spectrophotometer) ที่ความยาวคลื่น 420 นาโนเมตร และนำค่าการดูดกลืนแสงจากสาร working standard ฟอสฟอรัสทั้งหมดที่มีความเข้มข้น 0, 2, 4, 6, 8, 10 และ 12 มิลลิกรัม/ลิตร ไปสร้าง standard curve เพื่อใช้คำนวณหาปริมาณของฟอสฟอรัสทั้งหมดในตัวอย่าง

5. คำนวณ

$$\% P = \frac{r \times 100 \times d.f. \times 100}{10^6 S}$$

r = ค่าที่อ่านได้จาก standard curves หน่วยเป็น ppm หรือ มิลลิกรัม/ลิตร

d.f. = dilution factor

S = น้ำหนักแห้งของตัวอย่างที่นำมาวิเคราะห์ (กรัม)

6. การวิเคราะห์หาปริมาณธาตุโพแทสเซียมทั้งหมด (Total K)

1. การย่อยสลายตัวอย่าง (digestion)

1.1 ชั่งตัวอย่างที่อบและบดละเอียดแล้ว 1 กรัม ลงในหลอดย่อยตัวอย่าง (digestion tube)

1.2 เติมน้ำกรดไนตริกเข้มข้น 10 มิลลิลิตร และ กรดเปอร์คลอริกเข้มข้น 5 มิลลิลิตร โดยจะทำแบบลบล้างควบคู่ด้วย

1.3 นำไปย่อยในเตาให้ความร้อนที่อุณหภูมิ 150 องศาเซลเซียส ระยะแรกจะมีควันสีน้ำตาลเกิดขึ้นเร่งอุณหภูมิเป็น 220 องศาเซลเซียส เป็นเวลาประมาณ 1 ชั่วโมง เมื่อควันเปลี่ยนสีเป็นสีขาวให้ตรวจดูตัวอย่างในหลอด ถ้าเปลี่ยนเป็นสารละลายใสแล้วแสดงว่าการย่อยสมบูรณ์ นำหลอดแก้วออกจากเตาย่อย วางทิ้งไว้ให้เย็นในตู้ดูดควัน

1.4 นำตัวอย่างที่เย็นแล้วมากรองด้วยกระดาษกรองเบอร์ 42 ซึ่งใช้ขวดปรับปริมาตรขนาด 100 มิลลิลิตรเป็นตัวรองรับ และใช้ใช้น้ำกลั่นฉีดล้างตัวอย่างข้างๆหลอดจนเกลี้ยง

1.5 ปรับปริมาตรด้วยน้ำกลั่นให้ได้ 100 มิลลิลิตร ปิดจุกเขย่าให้เข้ากันและเก็บตัวอย่างไว้

สำหรับวิเคราะห์ ฟอสฟอรัสทั้งหมด(P) และ โปแทสเซียมทั้งหมด(K)

2. การเตรียม working standard เพื่อสร้างกราฟมาตรฐาน

โดยปีเปตสารละลายมาตรฐานโปแทสเซียมทั้งหมด (K) เข้มข้น 1,000 มิลลิกรัม/ลิตร มา 0, 0.05, 0.25, 0.5 0.75, และ 1.0 มิลลิลิตร ลงในขวดปรับปริมาตรขนาด 50 มิลลิลิตร ทำการปรับปริมาตรด้วยกรดไนตริกเข้มข้น 0.1 % จะได้สารละลายโปแทสเซียมทั้งหมดที่มีความเข้มข้น 0, 1, 5, 10, 15 และ 20 มิลลิกรัม/ลิตร

3. วัดค่าปริมาณความเข้มข้นของโปแทสเซียมทั้งหมด

โดยวัดค่าความเข้มข้นของโปแทสเซียมทั้งหมด(K) ในสารละลายตัวอย่าง และสาร working standard ด้วยเครื่องวัดปริมาณธาตุ (ICP-OES)

4. คำนวณ

ปริมาณธาตุโปแทสเซียมทั้งหมดในตัวอย่าง (หน่วย ppm หรือ มิลลิกรัม/ลิตร)

$$\% K = \frac{r \times 100 \times d.f. \times 100}{10^6 S}$$

r = ค่าที่อ่านได้จากเครื่อง หน่วยเป็น ppm หรือ มิลลิกรัม/ลิตร

d.f. = dilution factor

S = น้ำหนักแห้งของตัวอย่างที่นำมาวิเคราะห์ (กรัม)

7. การวิเคราะห์หาปริมาณน้ำหนักแห้ง ของปุ๋ยมูลไส้เดือน และวัสดุที่ใช้ทดลองเลี้ยงไส้เดือน (มูลวัว, เปลือกขุ่น, เปลือกทุเรียน และผลกล้วยด้อยคุณภาพ)

1..ชั่งน้ำหนักตัวอย่างก่อนอบ 10 กรัม ลงในกระป๋องกระป๋องอลูมิเนียม บันทึกค่าที่อ่านได้จาก เครื่องชั่ง

2. นำไปอบที่อุณหภูมิ 65-70 องศาเซลเซียส เป็นเวลา 48 ชั่วโมง

3. ทิ้งให้เย็นในโถดูดความชื้น และชั่งน้ำหนักหลังอบ

4. นำตัวอย่างมาอบซ้ำที่อุณหภูมิ 65 – 70 องศาเซลเซียส เป็นเวลา 1 ชั่วโมง ทิ้งให้เย็นในโถดูดความชื้น และชั่งน้ำหนัก โดยจะทำการอบซ้ำจนกว่าจะได้น้ำหนักคงที่

5. คำนวณ

คำนวณหาร้อยละของน้ำหนักแห้งดังต่อไปนี้

$$\% \text{ น้ำหนักแห้งตัวอย่าง} = \frac{\text{น้ำหนักแห้งของตัวอย่างก่อนอบ (กรัม)}}{\text{น้ำหนักแห้งของตัวอย่างหลังอบ (กรัม)}} \times 100$$

ลิขสิทธิ์ของมหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี

ภาคผนวก ข
ภาพการทดลองเลี้ยงไส้เดือน

ลิขสิทธิ์ของมหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี

ภาพภาคผนวก ข ที่ 1 ภาพแสดงการเตรียมมูลวัวก่อนเพาะเลี้ยงไส้เดือน โดยการนำมาแช่น้ำให้เปียกชุ่ม

ภาพภาคผนวก ข ที่ 2 ภาพไส้เดือนสายพันธุ์ AF (African Night Crawler) ที่ใช้ในการทดลอง

ก

ข

ค

ง

ภาพภาคผนวก ข ที่ 3 ภาพแสดงการเพาะเลี้ยงและให้อาหารไส้เดือน

ก) ภาพการชั่งน้ำหนักภาชนะที่ใช้เลี้ยงไส้เดือน

ข) ภาพการเลี้ยงไส้เดือนโดยใช้เปลือกทุเรียน และมูลวัวเป็นอาหารเลี้ยง

ค) ภาพการเลี้ยงไส้เดือนโดยใช้เปลือกขนุน และมูลวัวเป็นอาหารเลี้ยง

ง) ภาพการเลี้ยงไส้เดือนโดยใช้ผลกล้วยด้อยคุณภาพ และมูลวัวเป็นอาหารเลี้ยง

ภาพภาคผนวก ข ที่ 4 ภาพการเตรียมเปลือกทุเรียน เปลือกขนุน และผลกล้วยด้อยคุณภาพ ที่ใช้
อาหารสำหรับเลี้ยงไส้เดือน
ก) ภาพการชั่งน้ำหนักเปลือกทุเรียน
ข) ภาพการชั่งน้ำหนักเปลือกขนุน
ค) ภาพการชั่งน้ำหนักผลกล้วยด้อยคุณภาพ

ภาพภาคผนวก ข ที่ 5 ภาพแสดงการเก็บตัวอย่างมูลไส้เดือน และการชั่งน้ำหนักสดของปุ๋ยหมักมูล
ไส้เดือน

ภาคผนวก ค

ภาพการเตรียมตัวอย่างปุ๋ยหมักมูลไส้เดือนก่อนการวิเคราะห์สมบัติทางเคมี

ลิขสิทธิ์ของมหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี

1. การเตรียมตัวอย่าง

1. นำตัวอย่างพืช และ ปุ๋ยมูลไส้เดือน มาผึ่งให้แห้ง หรือ อบที่อุณหภูมิ 65–70 องศาเซลเซียส จนแห้งสนิทเป็นเวลา 24-48 ชั่วโมง

2. นำไปบดให้มีขนาดอนุภาคเล็ก ร้อนผ่านช่องตะแกรงขนาด 2 มิลลิเมตร บรรจุตัวอย่างลงในถุงซิปล็อก เพื่อนำไปวิเคราะห์ในขั้นถัดไป

ภาพภาคผนวก ค ที่ 1 ภาพการเตรียมตัวอย่างปุ๋ยหมักมูลไส้เดือน

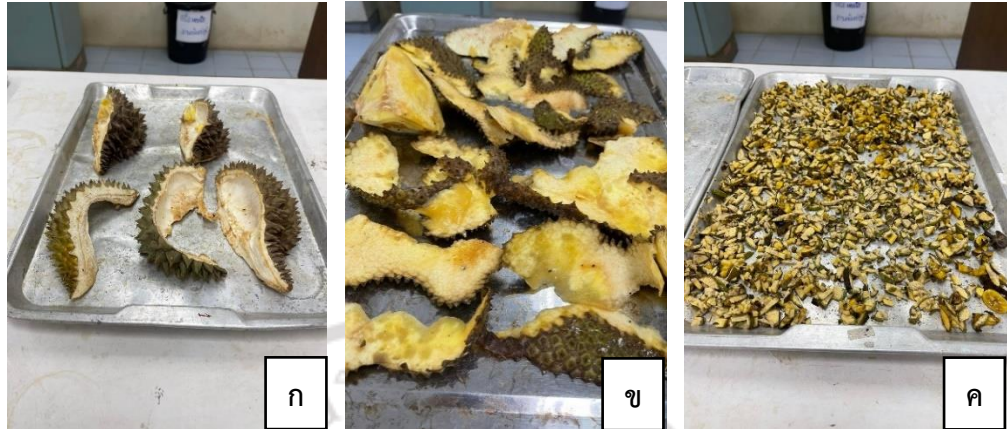
ก) ภาพการผึ่งตากตัวอย่างมูลไส้เดือน

ข) ภาพการอบตัวอย่างมูลไส้เดือนที่อุณหภูมิ 60 องศาเป็นเวลา 48 ชั่วโมง

ค) ภาพการบดตำตัวอย่างมูลไส้เดือน

ง) ภาพการร่อนอย่างมูลไส้เดือน ที่ร่อนด้วยตะแกรงร่อนขนาด 2 มิลลิเมตร

จ) ภาพการบรรจุตัวอย่างมูลไส้เดือน ก่อนนำไปวิเคราะห์หาคุณสมบัติทางเคมี

ภาพภาคผนวก ค ที่ 2 ภาพการเตรียมเปลือกทุเรียน เปลือกขนุนและผลกล้วยด้วยคุณภาพ สำหรับนำมาวิเคราะห์สมบัติทางเคมี และปริมาณธาตุอาหาร

- ก) ภาพเปลือกทุเรียน
- ข) ภาพเปลือกขนุน
- ค) ภาพผลกล้วยด้วยคุณภาพ

ลิขสิทธิ์ของมหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี

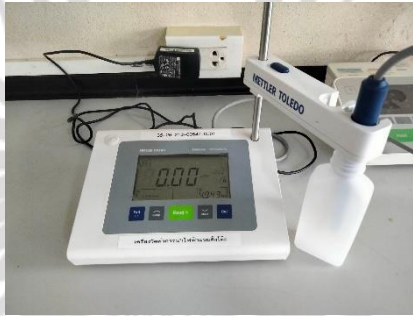

ภาคผนวก ง
ภาพการวิเคราะห์สมบัติทางเคมี

ลิขสิทธิ์ของมหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี

ภาพภาคผนวก ง ที่ 1 ภาพการวิเคราะห์ความเป็นกรด-ด่าง (pH)

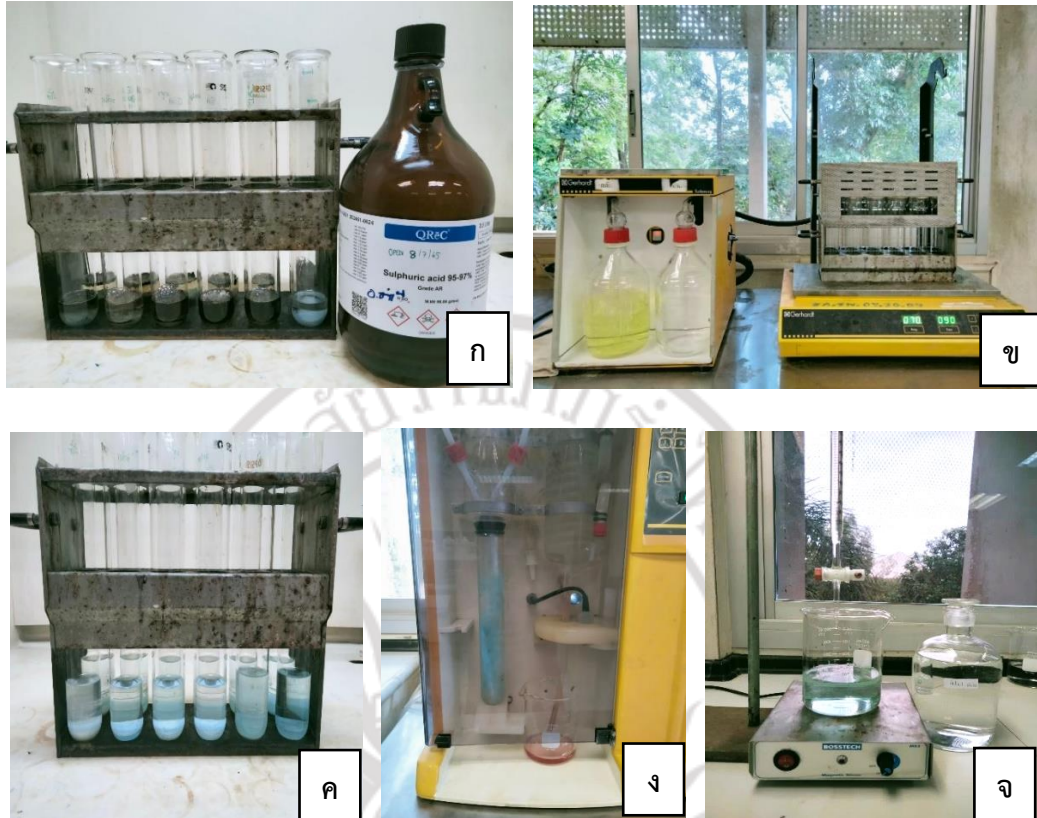

ภาพภาคผนวก ง ที่ 2 ภาพการวิเคราะห์ค่าการนำไฟฟ้า (EC)

ภาพภาคผนวก ง ที่ 3 ภาพการวิเคราะห์อินทรีย์คาร์บอนหรืออินทรีย์วัตถุ (OC หรือ OM)

ภาพภาคผนวก ง ที่ 4 ภาพการวิเคราะห์หาปริมาณธาตุไนโตรเจนทั้งหมด (Total N)

ก) ภาพตัวอย่างที่เติมตัวเร่งปฏิกิริยา และกรดซัลฟิวริกก่อนย่อย

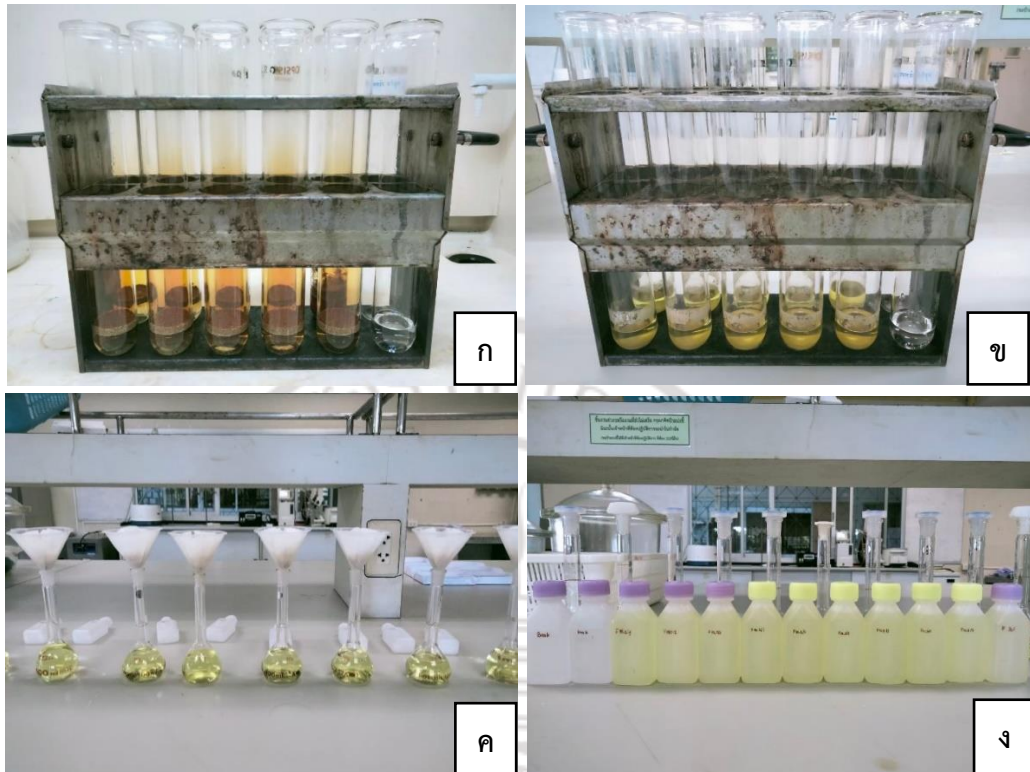
ข) ภาพการย่อยตัวอย่างด้วยเครื่องย่อยโปรตีนคเจลดาห์ล

ค) ภาพตัวอย่างที่ถูกย่อย และเตรียมนำไปกลั่น

ง) ภาพการกลั่นไนโตรเจนทั้งหมดด้วยเครื่องกลั่นโปรตีนคเจลดาห์ล

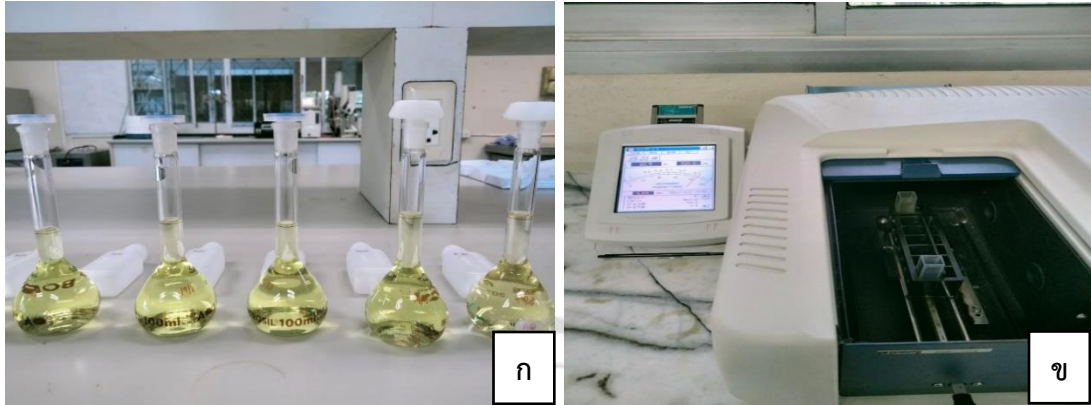
จ) ภาพการไทเทรตตัวอย่างด้วยกรดไฮโดรคลอริกเข้มข้น 0.1 N

ลิขสิทธิ์ของมหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี

ภาพภาคผนวก ง ที่ 5 ภาพการย่อยตัวอย่างสำหรับวิเคราะห์หาปริมาณฟอสฟอรัสทั้งหมด (Total P) และ ปริมาณธาตุโพแทสเซียมทั้งหมด (Total K)
 ก) ภาพการเติมกรดผสมไนตริก และกรดเปอร์คลอริกลงในตัวอย่างเพื่อทำการย่อย
 ข) ภาพตัวอย่างที่ถูกย่อยโดยสมบูรณ์
 ค) ภาพการกรอง และปรับปริมาตรตัวอย่างที่ย่อยโดยสมบูรณ์แล้ว ด้วยน้ำกลั่น
 ง) ภาพสารละลายตัวอย่างที่ถูกบรรจุลงในขวดเก็บตัวอย่างเพื่อใช้ในการวิเคราะห์ ปริมาณฟอสฟอรัสทั้งหมด (Total P) และปริมาณธาตุโพแทสเซียมทั้งหมด (Total K)

ลิขสิทธิ์ของมหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี

ภาพภาคผนวก ง ที่ 6 การวิเคราะห์หาปริมาณฟอสฟอรัสทั้งหมด (Total P)

- ก) ภาพสารละลายตัวอย่างที่ทำปฏิกิริยากับน้ำยา ammonium vanadomolybdate
 ข) ภาพการวัดค่าการดูดกลืนแสงฟอสฟอรัสทั้งหมดด้วยเครื่องสเปกโตรโฟโตมิเตอร์

ภาพภาคผนวก ง ที่ 7 การวิเคราะห์หาปริมาณน้ำหนักแห้ง ของปุ๋ยมูลไส้เดือน และวัสดุที่ใช้ทดลอง
 เลี้ยงไส้เดือน (มูลวัว, เปลือกขุ่น, เปลือกทุเรียน และผลกล้วยด้อยคุณภาพ)

- ก) ภาพการชั่งปุ๋ยหมักมูลไส้เดือน
 ข) ภาพการอบปุ๋ยหมักมูลไส้เดือนด้วยตู้อบลมร้อน

ลิขสิทธิ์ของมหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี

ภาคผนวก จ

ภาพเครื่องมือที่ใช้ในการวิเคราะห์สมบัติทางเคมี

ลิขสิทธิ์ของมหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี

ภาพภาคผนวก ง ที่ 1 เครื่องสเปกโตรโฟโตมิเตอร์ (spectrophotometer)

ภาพภาคผนวก ง ที่ 2 เครื่องวัดปริมาณธาตุ (ICP-OES)